

2. Мисько Н. С. Проблеми запровадження міжнародних стандартів фінансової звітності в Україні // Управління розвитком. — № 13. — 2013. — С. 13—16.

3. Офіційний сайт Верховної Ради України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу. -<http://zakon4.rada.gov.ua>.

4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу. -<http://www.minfin.gov.ua>.

УДК 657

Павелко О. В.,

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту,
Національний університет водного
господарства та природокористування

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА МІЖНАРОДНИХ І ВІТЧИЗНЯНИХ СТАНДАРТІВ, ЩО РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ОБЛІК У БУДІВНИЦТВІ

Забезпечення стабільної позитивної динаміки розвитку будівництва є необхідною умовою підвищення ефективності вітчизняної економіки і прямо пов'язано з процесами інтеграції України до Європейського Союзу. Введення об'єктів будівництва в експлуатацію відбувається впродовж тривалого періоду часу і вимагає раціональної системи управління будівельним комплексом, що уможливлється за наявності ефективного інвестиційного мікроклімату. Водночас, будівництво базується на реальних інвестиціях, для здійснення яких необхідна достовірна та оперативна інформаційна база, спрямована на задоволення потреб різних інвесторів як основних її користувачів. Саме системою бухгалтерського обліку формується значний обсяг цієї інформації.

Вагомий внесок у дослідження проблем обліку у будівництві зробили вітчизняні та зарубіжні вчені, зокрема: В. В. Бабіч, А. А. Баширов, П. С. Безруких, Я. І. Гуральник, З.-М. В. Задорожний, С. Я. Зубілевич, Я. Д. Крупка, О. О. Лисиченко, Б. М. Литвин, Р. О. Мельник, В. О. Осмятченко, І. Г. Чалий та ін.

Проведений аналіз результатів здійснених досліджень свідчить про широке коло опрацьованих питань з обліку у будівництві. Втім, теоретичні й організаційні положення щодо регламентації обліку основної діяльності будівельних підприємств потребують поглиблених досліджень.

В Україні методологічні засади формування підрядниками у бухгалтерському обліку інформації про доходи та витрати, пов'язані з виконанням будівельних контрактів, та її розкриття у фінансовій звітності визначає П(С)БО 18 «Будівельні контракти» (далі по тексту — П(С)БО 18), що затверджений наказом Міністерства фінансів України 28.04.2001 № 205 (зі змінами) [1]. В основу його побудови покладено норми М(С)БО 11 «Будівельні контракти» [2] (далі по тексту — М(С)БО 11), який передбачено для обліку будівельних контрактів і відображення даних у фінансовій звітності.

Зазначимо, що дані документи мають ряд відмінностей. Зокрема, відповідно до п. 2 П(С)БО 18 «будівельний контракт — договір про будівництво. Будівництво — спорудження нового об'єкта, реконструкція, розширення, добудова, реставрація і ремонт об'єктів, виконання монтажних робіт».

Згідно з нормами М(С)БО 11 «будівельний контракт — це контракт, спеціально укладений на спорудження одного активу або комбінації активів, які тісно пов'язані між собою або взаємозалежні за умовами їх проектування, технології та функціонування чи за їх кінцевим призначенням та використанням». При цьому зазначається, що будівельні контракти включають:

а) контракти на надання послуг, безпосередньо пов'язані зі спорудженням активу, наприклад на послуги керівників проєктів та архітекторів;

б) контракти на знесення або відбудову активів і відновлення довкілля після знищення активів.

Отже, поняття будівельного контракту трактується більш широко за вимогами міжнародних стандартів, аніж вітчизняних.

Положеннями П(С)БО 18 чітко встановлено назву показників: валова заборгованість замовників і валова заборгованість замовникам за роботи за будівельними контрактами. Натомість у М(С)БО 11 назви показників жорстко не регламентовано. У звітності вони можуть фігурувати під різними найменуваннями (валова сума до сплати замовниками, валова сума заборгованості замовникам) (п. 43, 44).

Також у вітчизняному П(С)БО 18 детально визначено кореспонденцію рахунків для обліку валових заборгованостей (п. 18), чого не передбачено у М(С)БО 11.

Відповідно до п. 20 П(С)БО 18 у примітках до фінансової звітності наводиться така інформація щодо незавершених будівельних контрактів:

— методи визначення ступеня завершеності робіт;

— загальна сума зазнаних витрат і визнаних прибутків (за вирахуванням визнаних збитків) на дату балансу;

— вартість виконаних субпідрядниками робіт;

Згідно з п. 40 М(С)БО 11 для контрактів, незавершених на кінець звітного періоду, суб'єктові господарювання слід розкривати кожен із таких пунктів:

— сукупну суму понесених витрат і визнані прибутки (за вирахуванням визнаних збитків) на певну дату;

— суму отриманих авансових платежів;

— суму утриманих коштів.

Отже, теж спостерігаємо, що така важлива складова витрат підрядника, як вартість робіт, виконаних субпідрядниками у межах незавершених будівельних контрактів, за міжнародним законодавством не потребує розкриття.

Таким чином, можна констатувати про існування розбіжностей між положеннями вітчизняного П(С)БО 18 «Будівельні контракти» та М(С)БО 11 «Будівельні контракти», зокрема, у частині трактування договору підряду, найменування та обліку валових заборгованостей, відображення витрат у примітках до звітності. Узгодження зазначених позицій і приведення у відповідність чинного П(С)БО 18 до міжнародного М(С)БО 11 сприятиме покращенню інвестиційного клімату та підвищенню інвестиційної привабливості будівельних підприємств.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 18 «Будівельні контракти»: наказ Міністерства фінансів України від 28.04.2001 р. № 205 // [електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0433-01>.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 11 «Будівельні контракти» // [електронний ресурс]. — Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_017.